

Jaaroverzicht Expertisepunt specialistisch vakmanschap 2023

Januari 2023 - Vivian Vijn

samenwerking
beroepsonderwijs
bedrijfsleven
maakt werk van praktijkleren

Inleiding

Het Expertisepunt specialistisch vakmanschap (hierna Expertisepunt SV) heeft een doorstart gemaakt in 2023 met nieuwe mensen. In plaats van stoppen is er juist gekozen voor een meer permanente positie met structurele financiering binnen SBB. De focus ligt op vier kernactiviteiten: expertise delen, knelpunten signaleren en agenderen, zichtbaarheid kleine, specialistische en ambachtelijke beroepen vergroten en netwerk opbouwen.

Het eerste jaar van de 'doorstart' van het Expertisepunt SV zit erop. In december 2022 is de nieuwe coördinator gestart, vanaf 1 januari was er structurele financiering. Het eerste half jaar stond in het teken van plannen maken, bestuurlijke instemming, interne afstemming, verantwoording subsidieperiode, structureren en werven. In het tweede deel van het jaar rollen we uit wat in het programmaplan staat. De activiteiten van het Expertisepunt SV komen boven op de reguliere uitvoering van de wettelijke taken die SBB uitvoert.

Nieuwe context, nieuwe ambities, nieuw kader

Waar voorheen het zwaartepunt van de activiteiten lag op het behandelen van meldingen over bedreigde beroepsgroepen en opleidingen en het monitoren van de adviezen, ligt het nu op het signaleren en agenderen van knelpunten, data verzamelen, vergroten van zichtbaarheid van kleine beroepen/opleidingen. De naam van het Meld- en expertisepunt specialistisch vakmanschap is daarom veranderd in Expertisepunt specialistisch vakmanschap (Expertisepunt SV). Die naam dekt beter de lading van de activiteiten.

Basis op orde

Het stokje overnemen betekent eerst veel investeren. De subsidieperiode afwickelen, een netwerk opbouwen, nieuwe collega's werven en inwerken en de basis op orde brengen. Het netwerk in het relatiemanagementsysteem van SBB (BREIN) is opgeschoond, de SharePoint omgeving van voorgangers is opgeruimd en vernieuwd, een nieuwe banner is gemaakt, nieuwe intranetpagina's zijn gerealiseerd en AFAS is ingericht voor de inkoop en financiën. Activiteiten waarvan de output niet zo zichtbaar is.

Bemensing Expertisepunt specialistisch vakmanschap 2023

Het Expertisepunt SV heeft twee vaste medewerkers van in totaal 1,6 fte: een coördinator (0,9 fte) en vanaf 1 mei 2023 een projectmedewerker/adviseur (0,7 fte). Daarnaast is er voor het programma Zichtbaarheid kleine beroepen/opleidingen in februari een externe projectleider ingehuurd voor circa 8 uur per week. Twee new talents van SBB hebben meegekeken met en deelgenomen aan enkele activiteiten van het Expertisepunt SV.

Onze ambitie is groot, de capaciteit is echter een beperkende factor voor de ambitie.

Inhoud

Inleiding	2
Nieuwe context, nieuwe ambities, nieuw kader	2
Basis op orde	2
Bemensing Expertisepunt specialistisch vakmanschap 2023	2
Kernactiviteiten, doelstellingen en activiteiten 2023	4
DOELSTELLING 1 Het Expertisepunt SV adviseert en ondersteunt bij meldingen en signalen van bedreigde opleidingen/ beroepsgroepen.	5
DOELSTELLING 2 Het Expertisepunt SV draagt bij aan delen van expertise door kennis, ervaringen en informatie over specialistisch vakmanschap voor stakeholders beschikbaar te stellen.	9
DOELSTELLING 3 Het Expertisepunt SV verkent de mogelijkheden binnen specialistisch vakmanschap voor invulling van LLO voor werkenden en werkzoekenden.	10
DOELSTELLING 4 Het Expertisepunt SV signaleert knelpunten van kleine, specialistische vakopleidingen en beroepen.	10
DOELSTELLING 5 Het Expertisepunt SV agendeert knelpunten van kleine, specialistische vakopleidingen en beroepen bij de overlegtafels van SBB, het ministerie van OCW, in het Sectoroverleg Ambachten en bij andere relevante stakeholders om te streven naar oplossingsrichtingen van deze knelpunten.	12
DOELSTELLING 6 Decanen en mentoren krijgen meer zicht op opleidingen voor klein, specialistisch vakmanschap om deze informatie te kunnen delen met studiekeziers en hun ouders om daardoor meer instroom te genereren.	14
DOELSTELLING 7 Beroepen en opleidingen in beeld te brengen.	14
DOELSTELLING 8 Onderhouden netwerk van stakeholders, opleidingen en branches ter versterking gezamenlijke doelen.	20
Focus voor 2024	22
Bijlage 1 - Historische context	23

Kernactiviteiten, doelstellingen en activiteiten 2023

Nieuwe mensen betekent ook dat er met nieuwe inzichten gekeken wordt naar de opdracht die voor ligt. Wat is precies het doel, welke doelstellingen zijn er, welke activiteiten ga je ontplooiën om de doelen te bereiken en met wie? Op deze vragen is in de loop van 2023 helderheid gekomen. Eerst met een werkprogramma voor drie jaar en het opzetten van het team. Dit staat nu in de steigers. De komende twee jaar kunnen de activiteiten daardoor ook worden uitgebouwd en leiden tot zichtbare resultaten.

Hoe hebben de werkzaamheden bijgedragen aan de vier kernactiviteiten met de daarbij opgestelde acht doelstellingen in het programmaplan? Aan de hand van de doelstellingen belichten we de activiteiten van het afgelopen jaar.

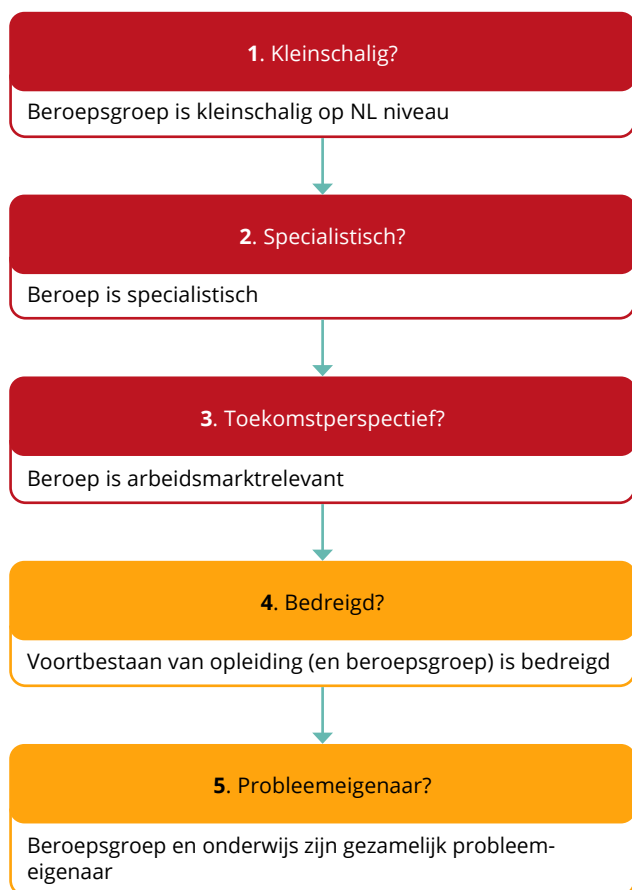

DOELSTELLING 1

Het Expertisepunt SV adviseert en ondersteunt bij meldingen en signalen van bedreigde opleidingen/beroepsgroepen.

Meldingen

In 2023 zijn er drie meldingen en één vraag binnengekomen via het meldformulier op de website van SBB van beroepsgroepen die geen opleidingsaanbod hebben in het mbo of alleen keuzedelen: ovenbouwkundig metselaar, zeilmaker en handgraveren. Meldingen dienen volgens de zogenaamde 'beslisboom' te worden voorzien van een advies.

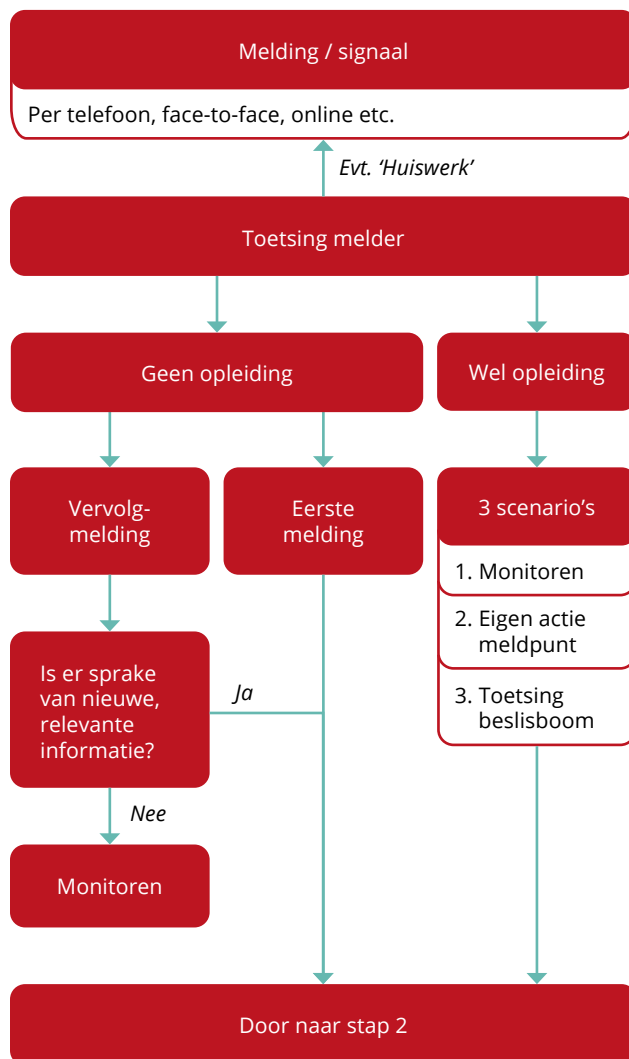
Melding Ovenbouwkundig metselaar

Op 27 maart 2023 is er bij het Expertisepunt specialistisch vakmanschap een melding binnengekomen van het Regiocollege, Tatasteel Europe en Ovenbouw Holland. Dit betreft de wens om nieuw leven te blazen in de opleiding voor ovenbouwkundig metselaar omdat de huidige opleiding niet voldoet of feitelijk niet bestaat in de mbo-kwalificatiestructuur. Lang geleden was er een kwalificatie ovenbouwkundig metselaar.

Momenteel worden ovenbouwkundig metselaars intern opgeleid door bedrijven en worden ovenbouwkundig metselaars voornamelijk uit Portugal en Polen ingehuurd. Beide bedrijven die betrokken zijn bij deze melding zien ruimte voor een BBL-opleiding (niveau 2 en 3) voor het opleiden van Nederlandse jongeren en werkenden/werkzoekenden. Jaarlijks heeft een deel van de bedrijven ruimte voor een aantal BBL-ers.

Om het verzoek te kunnen beoordelen heeft het Expertisepunt SV een arbeidsmarkt- en beroepenonderzoek laten uitvoeren door Rijnland Advies om de arbeidsmarkt en de beroepsinhoud in kaart te brengen om een kwalificatie voor het mbo te kunnen ontwikkelen. Er is geen branchevereniging. Het is nu aan de drie aanvragers om daadwerkelijk een aanvraag te doen bij SBB via het marktsegment en de sectorkamer TGO.

Om het verzoek te kunnen beoordelen heeft het Expertisepunt SV een arbeidsmarkt- en beroepenonderzoek laten uitvoeren door Rijnland Advies om de arbeidsmarkt en de beroepsinhoud in kaart te brengen om een kwalificatie voor het mbo te kunnen ontwikkelen. Er is geen branchevereniging. Het is nu aan de drie aanvragers om daadwerkelijk een aanvraag te doen bij SBB via het marktsegment en de sectorkamer TGO.

Melding Zeilmaker

Op 16 mei 2023 is er een melding binnengekomen van MoNo Sails & Sales, Watersportwinkel, Zeilmakerij & Stoffeerderij in Ouddorp. De melding betreft het signaal te veel werk in de zeilmakerij en stoffeerderij en te weinig instroom van jonge mensen. De heer Johan van Noortwijk wil graag de mogelijkheden bespreken die er zijn voor het opzetten van een praktische leeromgeving. De krapte op de arbeidsmarkt in Nederland in het algemeen is van invloed op de instroom van nieuwe jonge mensen. Inspanningen van MoNo Sails & Sales, advertentie lokale krant en samenwerking met uitzendbureau Randstad, hebben niet geleid tot nieuwe medewerkers.

MoNo Sails & Sales is een bedrijf bestaande uit drie tot vier medewerkers. Het is een branche die seizoensgebonden is. In het hoogseizoen zeven dagen in de week geopend. Naast zeilmakerij en stoffeerderij is er een watersportwinkel. Binnen de watersport/recreatie worden zeilen als een specialistische (aparte) tak beschouwd. MoNo Sails & Sales is een zeilmakerij en stoffeerderij actief in de watersport/recreatie en besteed het maken/repareren van de zeilen uit. Het repareren en maken van buiskappen, huiken, biminis, afdekzeilen, binnenkussens, buitenkussens en matrashoezen is hun specialiteit. Dit vergt specialistische kennis. Dit leer je in de praktijk. Er is momenteel geen opleiding in het mbo hiervoor. Dit betekent dat de instroom van jonge nieuwe vakkrachten in deze kleine branche zorgelijk is. Nederland is een watersportland, er is voldoende werk aanwezig. Echter, een opleidingsaanbod voor zeil maken is nog geen garantie op instroom van nieuwe stagiairs of medewerkers door de enorme krappe arbeidsmarkt en de afnemende interesse voor dit werk bij jongeren.

In het verleden zijn er modules via de branchevereniging voor scheepsbenodigdhedenhandelaren, Zeilmakers en Scheepstuigers (SZS) aangeboden die onvoldoende praktisch bleken. De melder geeft aan dat hij geen lid is van de branchevereniging en geen interesse heeft in de samenwerking op dit punt.

Er is in 2018 ook al een melding gedaan door de zeilenmaker van het Zuiderzeemuseum en DBcreert.nl met zorgen voor het voortbestaan van het ambacht zeil maken. De melder gaf aan: 'de bestaande bedrijven zijn klein, de werving van nieuwe medewerkers gaat moeizaam en doordat bedrijven klein zijn, is er ook weinig tijd voor het begeleiden van mensen om het vak te leren. Het is te druk, het tempo ligt te hoog en het is vaak financieel niet haalbaar om mensen het vak te leren. Het gevaar is dat op den duur de kennis niet meer wordt overgedragen'.

Het Expertisepunt SV benadrukt dat SBB geen stappen kan zetten als er geen breder draagvlak is binnen de branche en bij onderwijsinstellingen. Daarom is er een gesprek geweest met HISWA/RECRON, Herbert van Oord (manager Arbeidsmarkt, Training & Opleiding en lid van het marktsegment Maritiem van SBB). Bij HISWA/RECRON is een klein aantal zeilmakerijen aangesloten. Vanuit de branchevereniging SZS was vooraansnog geen belangstelling om bij het gesprek aan te sluiten en werd wel verwezen naar het keuzedeel Interieur- en exterieurtextiel (Zeil maken) (K0200) dat bij ROC Friese Poort als volwassenenonderwijs wordt aangeboden. Dit is in 2015 ontwikkeld. Mogelijk kan worden onderzocht of dit keuzedeel ook door andere onderwijsinstellingen aangeboden zou kunnen worden, bijvoorbeeld STC of HMC in Rotterdam met als achterland Zeeland. Het keuzedeel (of keuzedelen) zou passen bij de opleidingen die gerelateerd zijn aan maritieme techniek en (in mindere mate) creatief vakman of de interieurvakman (meubelstoffering).

Er is begrip voor het feit dat dit veel werk is voor een kleine branchevereniging. Wellicht kan de branchevereniging de samenwerking zoeken of zich aansluiten bij de HISWA/RECRON om zo de slagkracht in de toekomst te vergroten. Mocht de branchevereniging stappen willen zetten die de mbo-kwalificatiestructuur raken, dan kan het Expertisepunt SV procesmatig helpen en desgewenst een bijdrage leveren aan het opstellen van de beroepeninformatie en arbeidsmarkt-informatie voor de branche. Daarnaast kunnen we samen met de brancheorganisatie in gesprek gaan met onderwijsinstellingen in het bekostigd onderwijs. Dit advies is met de melder en de branchevereniging gedeeld en er is geen reactie op gekomen. Daarmee wordt de melding afgesloten.

Melding Handgraveren

Op 29 november 2023 is er een melding binnengekomen van het Ambachtsatelier Texel. De melding betreft de zorg dat het ambacht handgraveren aan het verdwijnen is in Nederland, terwijl de vraag naar handgraveurs stijgt volgens de melder. De behoefte tot om- of bijscholing is aanwezig. Mevrouw Jacqueline Jimmink wil graag in gesprek met het Expertisepunt SV om de mogelijkheden op het gebied van ondersteuning in het proces.

JMJ Ambachtsatelier Texel is een eenmanszaak. Nadat Jacqueline Jimmink de opleiding in Nederland heeft afgerond heeft zij zich vele jaren in het buitenland gespecialiseerd met name in Italië. Zij verzorgt workshops en korte cursussen waarbij kennis wordt overgedragen in creatieve metaalbewerking op

ambachtelijke wijze. Dankzij het Cultuur participatiefonds heeft Jacqueline Jimmink een digitale leeromgeving ontwikkeld om collega's (gezel) op te leiden en het geven van masterclasses. Hierbij wordt gebruik gemaakt van een hybride leeromgeving en video's. Dit traject loopt in januari 2024 af. Het is een individualistisch beroep dat vaak in combinatie met een andere baan uitgeoefend wordt. Juwelen, geweren, messen, onderdelen van motoren en plaatjes voor graven zijn voorbeelden van objecten die door graveren persoonlijk worden gemaakt. Via internet of via via weten klanten Jacqueline Jimmink te vinden. Mede door haar grote internationale netwerk. De vraag naar handgraveurs trekt aan, niet alleen binnen Nederland maar ook daarbuiten. Om een goede handgraveur te worden zijn doorzettingsvermogen, tijd en middelen nodig. Op dit moment zijn er twee fulltime en twee parttime handgraveurs in Nederland. Ondanks dat er veel (gratis) alternatieven zijn te vinden op internet stijgt de vraag naar handgraveren. Jacqueline Jimmink heeft de ambitie om een kenniscentrum handgraveren op Texel te realiseren.

Op dit moment zijn er twee keuzedelen in de mbo kwalificatiestructuur gekoppeld aan goud- en zilversmid: Handgraveren I en Handgraveren II. De cursus handgraveren basis en gevorderden werden aangeboden bij vakopleiding Schoonhoven. De melder geeft aan dat de vakdocent inmiddels met pensioen is en er is geen opvolger. Inschrijving voor deze cursus is op dit moment niet mogelijk.

We gaan na of de Vakschool Schoonhoven verder wil met de twee keuzedelen/cursussen. We gaan onderzoeken of het keuzedeel uitgevoerd kan worden vanuit het toekomstige kenniscentrum handgraveren Nederland van Jacqueline Jimmink in samenwerking met de Vakschool Schoonhoven. Jacqueline Jimmink wordt betrokken bij het Sectoroverleg Ambachten. De werktafel onderwijs beslist eind januari of er een eventuele lobby/aanvraag financiering voor meestergezeltrajecten wordt gestart. Ook is er een digitale plek in de maak waar ambachtslieden zich kunnen presenteren en gevonden worden.

Herzien procedure melden en toepassing beslisboom

Sinds jaar en dag kunnen bij het Expertisepunt SV (en de voorgangers SOS Vakmanschap en Meld- en Expertisepunt SV) meldingen voor bedreigde beroepsgroepen en opleidingen gedaan worden. Ook worden meldingen van een beroepsgroep soms na een paar jaar opnieuw gedaan. In 2023 wordt er al minder nadruk op meldingen gelegd en voorgesorteerd op het stoppen van het behandelen van meldingen op deze manier (via de beslisboom opgesteld door Adviesbureau Ditmeijers). De melders krijgen de verwachting dat een melding meteen leidt tot een crebo, tot het aanbieden van de opleiding bij de ROC om de hoek, tot geïnteresseerde jongeren en tot het oplossen van het probleem: weinig of geen geschoolde nieuwe instroom. Vermoedelijk wordt dit probleem de komende jaren alleen maar groter door de verwachte afname van het aantal mbo-studenten. Dat probleem kan het Expertisepunt SV niet oplossen, maar wel onderkennen. Ook is er via het meldformulier op de website een vraag gekomen wat de weg is naar een duikopleiding in het mbo.

Daarbij is er ook een ontwikkeling zichtbaar dat kwalificatiedossiers samengevoegd worden hetgeen een dempende werking zal kunnen hebben op het aantal (zeer) kleine opleidingen. Als een beroepsgroep zichzelf echter niet meer herkent in het bredere kwalificatiedossier, zal mogelijk een melding/signaal afgegeven worden bij het Expertisepunt SV.

Samen met collega's van de afdeling B&S en K&E zal daarom worden nagedacht over hoe deze signalen beter tot zijn recht kunnen komen. Dus van het behandelen van meldingen naar omgaan met signalen. Van reactief naar proactief handelen.

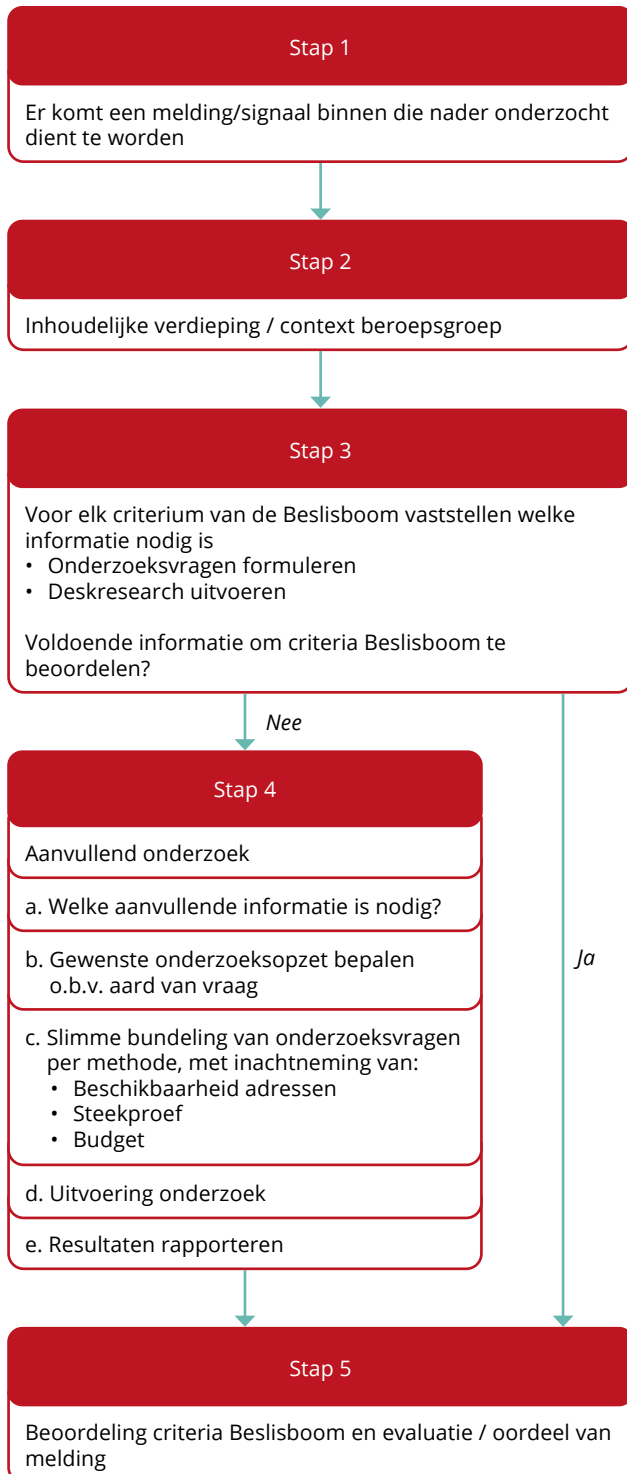
Daarnaast afspraken maken over wat de verantwoordelijkheid van het Expertisepunt SV is en wat van de reguliere dienstverlening van SBB. Het komt vaak door het meldformulier dat vragen bij het Expertisepunt SV terecht komen in plaats van bij de afdeling K&E. Of dat adviseurs in de buitendienst verwijzen naar het Expertisepunt SV als er geen erkenning kan worden afgegeven voor een leerbedrijf. Verkeerde verwachtingen betekent dat dit onnodig negatief kan afstralen naar SBB.

Ter illustratie het stappenplan uit de Beslisboom, opgesteld door Adviesbureau Ditmeijers (zie pagina 8).

Beschrijving stappenplan

Het stappenplan beschrijft het proces van binnenkomende melding tot uiteindelijke beoordeling / toetsing van deze melding. Onderstaand staat dit proces schematisch weergegeven:

DOELSTELLING 3

Het Expertisepunt SV verkent de mogelijkheden binnen specialistisch vakmanschap voor invulling van LLO voor werkenden en werkzoekenden.

Afgelopen jaar zijn verder geen activiteiten opgezet die bijdragen aan deze doelstelling.

DOELSTELLING 4

Het Expertisepunt SV signaleert knelpunten van kleine, specialistische vakopleidingen en beroepen.

Arbeidsmarktonderzoek Medewerker Steriele Medische Hulpmiddelen (MSMH)

Het SVN Visieteam van de beroepsgroep en opleidingen MSMH hebben in samenwerking met de teamcoördinator van het team SV van de buitendienst van SBB en het Expertisepunt SV een klein

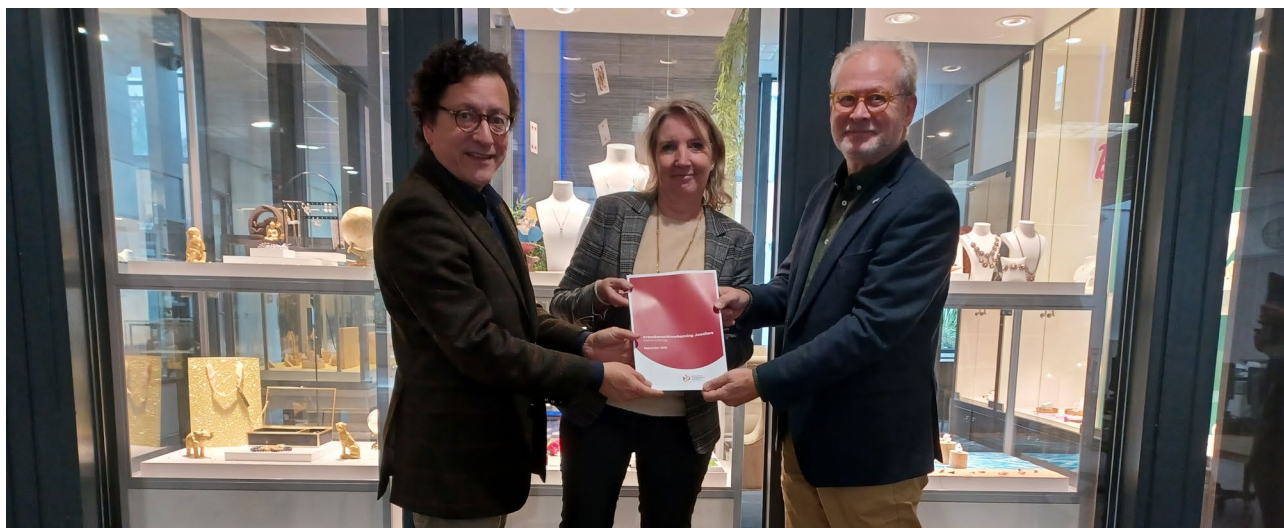
onderzoek gedaan. Er is voor gekozen om zelf een vragenlijst op te stellen via Google-forms en dit onderzoek niet uit te besteden. Het aantal vragen en respondenten was te overzien. Leidinggevenden van centrale sterilisatieafdelingen van ziekenhuizen en sterilisatiebedrijven waar de gediplomeerden (gaan) werken hebben deze vragenlijst gekregen om inzicht te krijgen in de vervangingsbehoefte de komende jaren en de trends en ontwikkelingen in het beroep. Zo kan de branche tijdig inspelen op de opleidingsbehoefte van nieuwe medewerkers ter vervanging van de uitstroom/pensioengerechtigden en als antwoord op de productiegroei. Ook zijn andere wensen geïnventariseerd, zoals de opleidingsmogelijkheden voor zij-instromers. Gezien de huidige, krappe arbeidsmarkt is dat in toenemende mate van belang.

De vragenlijst is door bijna 30% van de totale groep van 80 sterilisatieafdelingen in ziekenhuizen in Nederland ingevuld. Het Expertisepunt SV heeft het rapport opgesteld en de resultaten worden betrokken bij het onderhoud van het kwalificatiedossier MSMH in 2024.

Arbeidsmarktonderzoek Juweliersbranche

Een ring met de ingegraveerde naam van je grote liefde of het laten repareren van het horloge van je overleden oma of opa. De juwelier is een plek waar vele mensen juwelen en sieraden, met vaak een (grote) emotionele waarde, kopen of een nieuw leven laten inblazen. Het kan daarom met recht een uniek beroep genoemd worden. Maar hoe zorgen we ervoor dat dit ook nog in de toekomst kan? Daar gaat de arbeidsmarktverkenning juweliers over. Dinsdag 24 oktober jl. werd de verkenning daarom aangeboden aan Patrick Thio van de Federatie Goud en Zilver en aan Simone Boekhorst en Mark Wanna van de Zadkine Vakschool Schoonhoven. Dit arbeidsmarktonderzoek is in samenwerking met de Federatie Goud en Zilver uitgevoerd (door Rijnland Advies) en gefinancierd.

[Arbeidsmarktverkenning: meer zicht op juweliersbranche | SBB \(s-bb.nl\)](#)

Alerttool actualiseren en beschikbaar maken

Data verschaft inzicht, inzicht verschaft kennis en informatie. Door het verzamelen van data en de duiding daarvan te organiseren houden we zicht op knelpunten en kunnen we het gesprek aangaan over de gewenste situatie. Deze duiding van data vindt plaats door agendering bij onderwijs en bedrijfsleven of andere betrokken stakeholders, zoals het ministerie van OCW of EZ.

Met de demografische ontwikkelingen in het vooruitzicht, is de verwachting dat het aantal (zeer) kleine opleidingen mogelijk zal groeien terwijl er wel een arbeidsmarktvraag is. Voortdurende aandacht voor deze beroepen en opleidingen is dus van groot belang. In verhouding tot het totaal aantal crebo opleidingen binnen het mbo van 686 in schooljaar 2021-2022, nemen de 162 kleine en zeer kleine opleidingen in 2021-2022, 24% voor hun rekening. Dat is bijna een kwart van alle crebo-opleidingen.

Met de alerttool houden we zicht op de kleine opleidingen. In enkele sessies en gesprekken is duidelijk geworden wat de wensen zijn voor het aanpassen van de alerttool. De bestaande alerttool is geactualiseerd en nu ook beschikbaar voor alle collega's via de intranet-pagina van het Expertisepunt SV. Van belang is om kleine opleidingen te monitoren op instroom. Dat is in toenemende mate van belang door het afnemende aantal mbo-studenten en de problematiek van kleine opleidingen: vaak maar op één of enkele plekken in Nederland, dus niet bij elke ROC 'om de hoek' te volgen.

De output van de alerttool wordt jaarlijks gebruikt voor het agenderen van de 100min-lijst ter bespreking in de sectorkamers om per sector de kleine opleidingen te monitoren of er actie nodig is en welke actie. Voor de echt kleine opleidingen is dit de 25min-lijst. De volgende stap is dit te integreren in de Bosatlas en om de data te verrijken met branche-informatie.

Expertisepunt specialistisch vakmanschap

Het Expertisepunt specialistisch vakmanschap (ESV) ondersteunt kleine, specialistische, ambachtelijke en unieke beroepen en hun opleidingen op mbo-niveau die relevant zijn voor de Nederlandse economie.

GA SNEL NAAR

ALERT TOOL

KALENDER HOLOBOX

ESV DOC

MEER WETEN OVER

Wat doet Expertisepunt specialistisch vakmanschap?

Arbeidsmarktonderzoeken & andere rapporten

Programma zichtbaarheid

De Holobox

Meldingen

Film & fotografie

CONTACT

Stuur een rechtstreeks berichtje aan één van onderstaande collega's of kies voor onze mailbox:

ExpertisepuntSV@s-bb.nl

DOELSTELLING 5

Het Expertisepunt SV agendeert knelpunten van kleine, specialistische vakopleidingen en beroepen bij de overlegtafels van SBB, het ministerie van OCW, in het Sectoroverleg Ambachten en bij andere relevante stakeholders om te streven naar oplossingsrichtingen van deze knelpunten.

Vervolg versterking restauratieonderwijs

We hebben elkaar allemaal nodig om ervoor te zorgen dat de kennis en overdracht van het restauratie-ambacht veiliggesteld wordt voor de toekomst: bekostigd en niet-bekostigd onderwijs, brancheverenigingen, georganiseerd bedrijfsleven, MBO raad, SBB. Het aanbod van opleidingen in het mbo voor de restauratiebranche is drastisch afgenomen of nagenoeg verdwenen. Het doel is om het bestaande aanbod in het mbo te behouden en studenten in de reguliere bouwopleidingen te interesseren voor de restauratiesector. Zo genereren we ook instroom in de brancheopleidingen van het Nationaal Centrum voor Erfgoedopleidingen (NCE).

In 2021 hebben veel stakeholders, waaronder het (Meld- en) Expertisepunt SV bijgedragen aan het advies voor de versterking van het restauratieonderwijs op mbo-niveau dat in opdracht van het ministerie van OCW werd gedaan.

Advies verkennend onderzoek versterking restauratieonderwijs op mbo-niveau. Naar een meer toekomstgerichte organisatie | Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed

Met dit onderzoek is tot oktober 2023 niets gedaan. Op initiatief van het Expertisepunt SV en in overleg met het ministerie van OCW en de Rijksdienst voor Cultureel Erfgoed zijn verschillende bijeenkomsten gehouden/gepland om te komen tot een kansagenda met actiepunten voor stakeholders met een vertegenwoordiging vanuit het bekostigd onderwijs, het niet-bekostigd onderwijs en het georganiseerd bedrijfsleven van professionals die werkzaam zijn of te maken hebben met de restauratiebranche. Hoe kunnen het bekostigd en het niet-bekostigd onderwijs in de restauratiebranche elkaar versterken/op elkaar aansluiten? Wie of wat is daarvoor nodig? Welke rol kan het bedrijfsleven pakken om dit mogelijk te maken? Zijn er fondsen, zoals het O&O fonds voor de bouw, die een bijdrage kunnen leveren? De agenda zal zijn beslag krijgen in 2024 en dan volgt agendering/bespreking met een bredere groep stakeholders voor commitment/medewerking.

Werkbezoek bestuur SBB en stakeholders Dom Utrecht

In december vond met het bestuur van SBB en stakeholders een werkbezoek naar Bouwbedrijf Nico de Bont op de bouwplaats van de restauratie van de Utrechtse Domtoren. Op indrukwekkende hoogte bekeken we het ambachtelijk vakwerk van steenhouwers. Het thema van het werkbezoek met vervolgens een inhoudelijk programma was hoe we in de toekomst blijven opleiden voor kleine, specialistische beroepen. Het is een uitdaging waar bewuste keuzes en besluiten voor nodig zijn. Anders lopen we de kans dat in Nederland specialistische kennis en vaardigheden niet meer worden overgedragen aan de volgende generatie. Het gaat niet alleen over de opleidingen voor beroepen in de restauratiebranche, die al bijna niet meer worden aangeboden, maar door het dalend aantal studenten in het mbo zal het voor veel meer beroepen/opleidingen gaan spelen. Sommige kennis en vaardigheden willen we in Nederland echt behouden. Hiervoor gaat het Expertisepunt SV de knelpunten en de mogelijkheden verzamelen om te agenderen op de diverse overlegtafels binnen en buiten SBB.

DOELSTELLING 6

Decanen en mentoren krijgen meer zicht op opleidingen voor klein, specialistisch vakmanschap om deze informatie te kunnen delen met studiekeizers en hun ouders om daardoor meer instroom te genereren.

EN

DOELSTELLING 7

Beroepen en opleidingen in beeld te brengen.

Kleine opleidingen hebben niet persé veel instroom nodig, maar voor de vervangingsvraag van de branche is wél enige instroom nodig. Een (kleine) klas per jaar is vaak al voldoende. We hebben het over opleidingen die op één of twee plekken in het land worden aangeboden, maar wel voor het hele land (ook de randen!) opleiden. Onbekend maakt onbemind. Kleine opleidingen kunnen zichzelf niet in heel het land laten zien. Het Expertisepunt SV ondersteunt kleine opleidingen en beroepen door het vergroten van de zichtbaarheid ervan met het programma Zichtbaarheid.

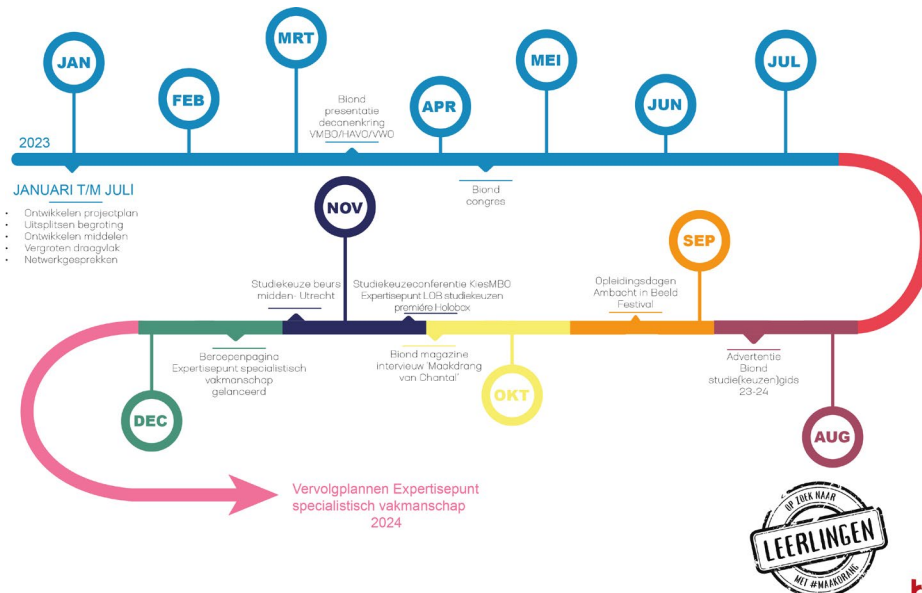
Programma Zichtbaarheid

Het programma Zichtbaarheid draagt bij aan de doelstellingen 6 en 7. Hiermee zetten we kleine, specialistische en ambachtelijke beroepen en hun mbo-opleidingen in de spotlights bij decanen en mentoren in het vmbo en de havo. Kleine opleidingen hebben doorgaans niet veel instroom nodig, maar voor de vervangingsvraag van de branche is wel enige instroom nodig. Een (kleine) klas per jaar is al voldoende. We hebben het over opleidingen die op één of twee plekken in het land worden aangeboden, maar wel voor het hele land (ook de randen!) opleiden. En we hebben het over het behouden van opleidingen waar arbeidsmarktperspectief voor is.

Het programma Zichtbaarheid richt zich in het eerste schooljaar (2023-2024) op:

- Het ontwikkelen en uitvoeren van een duurzaam projectplan, waarin een werkmethode wordt ontwikkeld die in de opvolgende jaren ingezet kan worden om een steeds groter aantal specialistische en ambachtelijke beroepen onder de aandacht te brengen van leerlingen (met maakdrang), hun ouders en decanen en mentoren uit het middelbaar onderwijs.
- Het ontwikkelen en uittesten van (basis) communicatiemiddelen op basis van een vast ontwerp die elk opvolgend jaar aangepast en uitgebreid kunnen worden.
- De focus op ongeveer 20 specialistische, ambachtelijke beroepen met als doel de pool met beroepen elk opvolgend jaar zo nodig uit te breiden.

De middelen zijn niet toereikend voor een groot-schalige campagne en daarom sluiten we aan bij het netwerk van decanen en mentoren om studiekeizers met maakdrang in contact te brengen met kleine, specialistische opleidingen en beroepen. Deze netwerken zijn bijvoorbeeld Biond (vereniging voor decanen VO) en het Expertisepunt LOB.

Enkele communicatiemiddelen en events 'uitgelicht'

Bij de decaaneringen zijn presentaties gegeven over kleine, specialistische en ambachtelijke beroepen en hun opleidingen en advertenties geplaatst in het Biond Magazine (oktober 2023) en in de studiekeuzespecial (september 2023).

Advertentie in Biond studie(keuze)gids 2023/2024 voor studiekeuzers in het VO (verspreid op alle scholen in Nederland)

Hou jij van dingen maken?

Kies dan voor een ambachtelijk of specialistisch beroep!

Geen concert zonder pianotechnicus. Een brug of viaduct kan niet gemaakt worden zonder beton-timmerman en als orthopedisch technisch adviseur help je mensen om (weer) goed te lopen.

Denk dus ook eens aan beroepen en opleidingen die je niet zo vaak tegen komt. Deze makersberoepen zijn bijzonder, jouw producten zijn belangrijk en er is werk genoeg!

Het Expertisepunt Specialistisch Vakmanschap ondersteunt kleine, specialistische en ambachtelijke beroepen en hun opleidingen op mbo-niveau en relevant voor de Nederlandse arbeidsmarkt en economie

> Aangeboden door SBB Expertisepunt Specialistisch Vakmanschap <

'Ik heb het gevonden. Eindelijk!' En dat is mooi, want in haar zoektocht naar een tof beroep nam Chantal Wiskie (26) een paar keer een verkeerde afslag.

DE MAAKDRANG VAN CHANTAL

De Rotterdamse probeerde het eerst in de zeevaart. Daarna begon ze aan een studie in de zorg. Niet dat ze slecht presteerde. Integendeel, ze deed zelfs mee aan skills-kampioenschappen. Maar nergens voelde ze zich gelukkig. Tot nu.

'Als je het middelpunt zoekt tussen scheeps-techniek en zorg, dan kom je hier uit', zegt ze lachend. Als orthopedisch technicus gaat Chantal hulpmiddelen maken voor mensen met een lichamelijke beperking. 'Een orthopedisch technicus voegt kwaliteit toe aan iemands leven; beweging, zelfredzaamheid en zelfvertrouwen.' En al kent Chantal haar klanten niet persoonlijk, dat voelt goed.

Wat een orthopedisch technicus niet heeft, is rechtstreeks contact met de zorgbehoevende. Dat is voorbehouden aan de aanmeter en de

WAT MAAK JE ME NOU?

Chantal leert om ortheses en protheses te maken. Een prothese vervangt een missend lichaamsdeel. Een orthese ondersteunt en corrigeert een lichaamsdeel. Denk aan een silverspint. Dat zijn zilveren ringen om de hand, die pijnklachten door ruima verminderen. Ze ogen als elegante sierraden. Gaaf om te maken!

INTERESSE?

Expertisepunt Specialistisch Vakmanschap van Samenwerkingsorganisatie Beroepsonderwijs Bedrijfsleven (SBB) ondersteunt opleidingen en branches om specialistische en ambachtelijke studies onder de aandacht te brengen van leerlingen, ouders, mentoren, decaanen en docenten met maakdrang. Meer weten? Scan de QR-code en lees hoe je orthopedisch technicus kunt worden.

revalidatie-arts. Die interactie zoekt Chantal ook niet. Liever maakt ze mensen blij vanuit de luwte. Achter haar werkbank buigt ze zich over de technieken en fysiologische vraagstukken. De arts en de aanmeter verwachten dat ze meesnikt. 'Hoe krijgen we dit scharnierpunt strak? Hoe zorgen we dat het hulpmiddel goed oogt?' Die creatieve kant spreekt haar aan.

BEDANKT, MA!

In de geur van gliethars, tussen de hetelucht-ovens voelt ze zich thuis. Dat dankt Chantal aan haar moeder. 'Ze had over deze studie gelezen in een keuzegids. "Schrijf je nou maar in", zei ze. Nou, daar heb ik geen moment spijt van gehad. Ik haal hier geluk uit. En dat ik hier talent voor heb, maakt me ook blij. Dus bedankt nog mal'

SBB Website – vindplaats Expertisepunt specialistisch vakmanschap

Op de vindplek van het Expertisepunt SV op [SBB.nl/expertisepuntsv](https://www.sbb.nl/expertisepuntsv) komen in eerste instantie 20 beroepen/opleidingen die aandacht en instroom nodig hebben. Mooie foto's, een prikkelende tekst, een leuk filmpje en

de verwijzing naar [Kiesmbo.nl](https://www.kiesmbo.nl). Middels een QR-code of link kunnen we naar deze vindplek verwijzen in mailingen die we sturen naar decanen/mentoren en artikelen in het blad van de vereniging voor decanen. In 2023 is hiermee een begin gemaakt.

Activiteiten / Specialistisch vakmanschap / Beroepen specialistisch vakmanschap

Beroepen specialistisch vakmanschap

Je komt niet altijd in aanraking met kleine, specialistische en ambachtelijke beroepen waar ook toekomst voor is op de arbeidsmarkt. Daarom zet het Expertisepunt specialistisch vakmanschap deze beroepen en hun opleidingen in de spotlights.

Allround betontimmerman

De allround betontimmerman maakt, volgens tekening, (ingewikkelde) bekistingen waarin beton wordt gestort. Als het beton hard is dan wordt de bekisting weggehaald. Werkt voornamelijk buiten aan verschillende onderdelen van grote projecten.

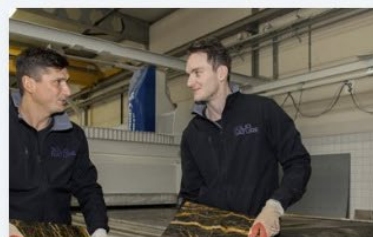
[Lees meer →](#)

Allround Meubelstoffeerder

Een allround meubelstoffeerder maakt van oude meubels weer nieuwe of is bezig met nieuwe meubels. Meubels van particulieren of series bij een meubelfabriek of (industriële) stoffeerbedrijf. Monteren, bekleden en afwerken van de meubels vragen om de juiste keuze voor vulmaterialen en stoffen.

[Lees meer →](#)

Allround natuursteenbewerker

Als allround natuursteenbewerker bewerk je natuursteen met de hand of machinaal in de werkplaats van een natuursteenbedrijf. Zagen, vrezen, polijsten en meten zijn onderdeel van het dagelijkse werk. Daarnaast coördineert de allround natuursteenbewerker het werk van de collega's.

[Lees meer →](#)

Allround parketteur

Vloeren van hout, parket, laminaat, lamel of

Decoratie- of restauratie stucadoor

Decoratie- en restauratieschilder

De Holobox

Met de holobox kiezen we voor een opvallende en interactieve manier om beroepen te presenteren. Hiermee gaan we op plekken staan waar studiekeizers en/of decanen/mentoren komen, maar ook plekken waar algemeen publiek komt (ouders van studiekeizers!), bijvoorbeeld in gemeentehuizen, bibliotheken, provinciehuizen, ziekenhuizen en wellicht de hal van het ministerie van OCW. Beroepsbeoefenaren vertellen over hun beroep en waar je de opleiding kan doen.

In de holobox zitten beroepen die extra aandacht nodig hebben omdat ze klein, specialistisch en ambachtelijk zijn. Onder meer een natuursteenbewerker, een meubelstofeerder, een schoenhersteller, een goudsmid, een technicus Hout & Restauratie, een betontimmerman, etc. Een QR code verwijst naar Kiesmbo.nl. De beroepsbeoefenaren investeren met hun tijd. Door te klikken op het scherm kan je naar de beroepsbeoefenaar naar keuze.

Op 2 november was de première op de studiekeuzeconferentie Expertisepunt LOB-KiesMBO-Studiekeuze123.

Op vrijdag 24 en zaterdag 25 november stond de Holobox op studiekeuzebeurs Midden-Nederland in Utrecht als experiment om te zien hoe de studiekeizers en hun ouders zouden reageren op de content van de Holobox. De studiekeuzebeurs was leerzaam omdat het projectteam goed heeft kunnen monitoren hoe de Holobox wordt gebruikt, zodat de programmering verder aangescherpt kan worden. En de beurs was goed om nieuwe beroepsbeoefenaren en opleidingen te vinden die willen deelnemen aan de campagne Zichtbaarheid!

Opleidingsdagen voorafgaand aan Festival Ambacht in Beeld

Op 23 en 24 september 2023 stond het Ambacht in beeld Festival op de planning. Gedurende twee dagen voorafgaand aan het Ambacht in Beeld Festival zijn de opleidingsdagen georganiseerd voor studiekeizers in het voortgezet onderwijs. Er was een mooie opkomst en de aanwezige opleidingen hebben hun best gedaan om alle studiekeizers aan het werk te zetten om iets te maken. Er was veel media-aandacht: NOS Radio 1 Journaal, Jeugdjournaal, Volkskrant, Noord-Hollands Dagblad.

Volkskrant: Word ik glasblazer of toch biologo?

Glasblazen en metselen: Deze kinderen leren werken met hun handen (jeugdjournaal.nl)

AMBACHT IN BEELD OPLEIDINGSDAGEN

21 & 22 september 2023
NDSM Loods, Amsterdam

Zit je op het vmbo, de havo of het vwo en zoek je een vervolgopleiding? Kom naar de Ambacht in Beeld Opleidingsdagen. Volg gratis workshops en maak kennis met ambachtelijke vakopleidingen uit heel Nederland.

Voor decanen, docenten en ouders is er een informatief programma.

Info & gratis aanmelden via www.ambachtinbeeldfestival.nl

Het Expertisepunt SV heeft bijgedragen door twee mailingen aan decanen van alle VO-scholen in Nederland te organiseren en te financieren. Tijdens onze aanwezigheid op de twee dagen zijn veel relevante netwerkgesprekken gevoerd en zijn presentaties gegeven over opleidingsmogelijkheden voor kleine, specialistische en ambachtelijke beroepen in het mbo voor studiekeizers, decanen, docenten en hun ouders.

Volwassen die weten hoe je een glas moet stemmen, een sandstroemer op maat maakt of een meubel restaureert. Daarvan zijn er steeds minder in ons land. Onderwijsinstellingen die aantal mbo-studenten dat leest voor een ambachtelijke vakopleiding dreven. Daarom organiseert de Stichting Ambacht in Beeld jaarlijks een festival om ambachten een podium te geven. Dit jaar gingen er voor het eerste twee opleidingsdagen vooraf aan het festival, speciaal voor jonge studiekeizers. Het Expertisepunt specialiseert zich op maatwerk voor de Samenwerkingsorganisatie Beroepsonderwijs en Bedrijfsleven (SBO) in samenwerking met...

Laatste nieuws
Nu het beeld...
Meer informatie...
Nu en...
Hoe...
Meer informatie...

Op 23 en 24 september konden bezoekers van de NDSM Loods in Amsterdam zien, horen en beleven hoe mooi en belangrijk ambachten zijn. Terwijl op de 21ste en 22ste september in beeld werd, maakten jonge studiekeizers tijdens twee voorlezingen al kennis met ambachten. Realisatierector Henk van Wijnenburg, de al jarenki kunstenaar Anthonie en beeld...
dan moet je je erin te aanpakken brengen. Dat doen we op de opleidingsdagen!"

Gelukkiq zijn in je werk

De diëten blijven woensdag weg. FOTO: JEFFREY/MAKRO GROUP

Alkmaar ■ Er komen geen koeien en geiten op Landbouwdag in Alkmaar. De kans dat de diëten en geiten via een zagflapen kruut het slachtoffer worden, is te groot.

Het besluit is vrijdagmiddag genomen. Er zouden dit jaar tussen twee diëten koeien en ongeveer vier geiten die bij en af zijn.

„Het aantal besmettingen met blauschimmel neemt toe“, dus Wim van Reenen, directeur van Vork, de landbouworganisatie voor de organisatie van Landbouwdag, „heeft niet het gevoel dat de kans op een succesvolle coronaprik is, nemen de verspreidingscondities, geen onoverwinnelijke nederlaag.“

Alkmaar heeft voor bij de coronaprik, anders dan de meeste andere herstellende in twee diëten.

GGD geeft vanaf begin oktober weer coronaprikken

Zaandam ■ GGD Zaanstreek-Waterland heeft vanaf eind oktober weer coronaprikken uit te voeren van de regio die daarmee in samenwerking komt. De eerste weken moet daar niet een afspraak voor gemaakt worden.

De coronaprik is specifiek bedoeld voor verschillende doelgroepen. Het gaat om mensen van 60 jaar en ouder en mensen van 16 tot en met 19 jaar die ook al een uitnodiging krijgen voor de gripvaccinatie. Het is bijvoorbeeld hart- en vaatziekten, diabetes of een langdurige ziekte hebben.

Zwangers

Vroer kunnen zwangerschap kinderen uit medisch hoogrisico opgenomen. Bijvoorbeeld vanwege een ernstige aandoening of zwangerschap met een ernstige complicatie. Ook zwangere vrouwen met direct patiënt, ernstige chronische factoren en afpraak ma.

Inwoners die niet onder de genoemde categorieën vallen, maar toch een coronaprik wilt

REPORTAGE Festival breidt uit met opleidingsdagen

Opleiding in ambacht krijgt klas niet vol

Kunstgebied of orthopedische schoenen nodig? De kans bestaat dat die in de toekomst uit het buitenland moeten komen. Specifische, ambachtelijke opleidingen in Nederland krijgen de klassen nauwelijks meer vol. De Opleidingsdagen van festival Ambacht in Beeld, donderdag begonnen in Amsterdam, moeten het bij brengen. „Je wilt toch niet online je orthopedische schoenen bestellen?“

Jose Pletters

Zaandam ■ Pictor Overhoek is niet 14 jaar geworden, maar behoort nu tot de vande generatie diamantstappers. Hij is een van de vijf jongens die de komende zomer aan de Opleidingsdagen orthopedische schoenen leren vervaardigen. „Het zijn niet vijf maar vier, maar er kunnen er minstens vijf bij“, zegt Overhoek. Jonge collega's heeft hij nauwelijks. Uitnodiging is Sebe Knudde uit Wierden. Hij is een half jaar later bij GGD maar wil nu niet dat hij nog een bijles moet nemen. De basis leren duurt een jaar, maar

Info

Informatie

Festival Ambacht in Beeld is vrijdag en zaterdag van 10 tot 18 uur Kaarten voor het festival zijn te bestellen via www.ambachtinbeeld.nl in Amsterdam Noord.

Festivaldirecteur Wendy van Wilgenburg is al 12 jaar de ban van ambachten.

Sebbe Beunder (midden), diamantlijmer in opleiding. FOTO: MARCEL MOULDER

„Stenen die miljoenen jaren in de aarde hebben gezeten, mag ik bewerken. Een hele kunst“

Sebbe Beunder

Glaas instrumenten maken bij de latste instrumentmakers School.

„Zonder opleiding verdwijnt de service, dan moet je zulke schoenen online bestellen“

Wendy van Wilgenburg

Ingeloven

In dit soort en het alleen nog maar over schoenen. „Denk bijvoorbeeld ook aan onderhoud van riemen daken, het restaureren van meubelen, het stemmen van de piano, het vervaardigen van kunstgebiten of het repareren van sierden. We gaan dus straks allemaal door Diamant in het duizenden om spullen te repareren, maar dat moet de kennis er wel zijn.“

Sommige beroepen zijn al uit Nederland verdwenen. Zo dachten kers hijvoetbed, die mensen vanuit het buitenland worden ingeloven.

Schreeuwend tekort

Kieren voor een maaltijd zijn kieren voor een baan, zegt Wijn Vijn van het Expertisepunt. Overal is een schreeuwend tekort aan werkmensen. Zo zijn tien procent van de bedrijven in Nederland niet voldoende in de ambachtelijke hoek.

Hoewel werkmensen en leerlingen er nodig zijn om werkgelegenheid en opleidingsmogelijkheden te creëren.

beholden, is lastig te zeggen. „Want er is niet één ambachtsector, het is een veelzijdig van heel diverse beroepen. In het algemeen kun je zeggen dat een klas economisch rendabel is met vijftien leerlingen, maar dat wordt lang niet altijd gehaald.“

Beleefde koopman mist ook op de vijftien. De timmerman uit Wierden is vorig jaar op het Regio Expertisepunt met de opleiding hout en restauratie, een opleiding die hij heeft helpen ontwikkelen. Het eerste jaar zaten er zes leerlingen in de klas en dat aantal is verlaagd.

Een opleiding als deze, met uiteraard aandacht voor de Zaanse herboer, is hard nodig, zegt hij. Ook hier vanwege het tekort aan werkmensen. Zaanseammer Educatie hoort bij de eerste lichting leerlingen. Niet de typische school- lier: hij werkt in de IT en is een van de ambachtelijke afgestudeerden. „Ik heb veel interesse in alle en alle Zaanse ambachten, maar ik wil niet als timmerman gaan werken. Ik zie hier meer als hobby. Voer het oude meubelmeesters van Koop van de Zaan en de Zaanse Schied heb ik onder meer kanten gemaakt. Mocht om iets hiervands te maken.“

Echt Zaan

Intussen houdt hij een oogje op de scholieren die een hoesen toegesig staan te schaven. Ze worden getoond voor een- en gaverbeelden, „och Zaan“. Terwijl Aarssen voorkomt dat een jongen om stekel houd van zijn vinger afschraapt, vertelt: „Want ook dat hij het wel lekker vindt om met zijn handen te werken. Hij is niet school- de Redero Maro in Amsterdam - naar de loods gekomen. Het was 'een marktje voor' om de loodsgang te maken, zegt hij. Toch om te doen ook.“

Maar hij weet nog niet of hij voor het restauratieberoep zal kiezen. Ander scholieren blazen glas, smeden (een of maaien op jeantoffel. Bij de Dutch Health/Tec Academy - van de opleiding orthopedische schoenen - zitten Alar en Diana, ook van de Redero Maro, slippers te maken. De meeste zijn nog niet meteen gewillend voor de wereld van de orthopedische schoen.

Diana weet nog niet wat ze wil worden en Alar wil 'iets met bouw- kunde' gaan doen. „Slippers maken is leuk om te doen, maar je moet hier veel geld voor hebben. Het duurt ook te lang, dus maken we alder om te slappen.“

Ambacht in Beeld Festival

Een hal vol ambachtslieden en bezoekers die iets kunnen maken of doen: dat is het concept van het Ambacht in Beeld Festival. Inmiddels als voor het 10^e jaar georganiseerd. Onze bijdrage was het huren van een stand. Onze aanwezigheid stelde ons in staat om

informatie te verstrekken over KiesMBO en de

verschillende opleidingen. Er ontstond een mooie verbinding tussen de aanwezige opleidingen en het Expertisepunt SV. Onze aanwezigheid leverde een aantal interessante gesprekken op over onze doelstellingen met bezoekers.

DOELSTELLING 8

Onderhouden netwerk van stakeholders, opleidingen en branches ter versterking gezamenlijke doelen.

Brugfunctie uitbouwen en verstevigen samenwerkingen met stakeholders, brancheverenigingen, onderwijs omdat bundeling van krachten de versnippering tegengaat en de slagkracht voor het kleinschalige vakmanschap vergroot. Beleidsterreinen als cultuur, economie en onderwijs hebben allen een belang bij specialistisch vakmanschap. Daarom is het goed om te weten van elkaar waar we elkaar kunnen versterken.

Netwerkgesprekken

Het Expertisepunt SV heeft een netwerk nodig om samen te werken aan de gemeenschappelijke doelstellingen. Alleen is dat niet mogelijk. Daarom is er in 2023 veel geïnvesteerd in het opbouwen en onderhouden van het netwerk met zo'n dertig (kennismakings)gesprekken met onder meer brancheverenigingen, MBO Raad, VNO-NCW, Biond, Expertisepunt LOB, Platforms VMBO, OCW, ROP, RIBO, scholen en NCE. Het is van groot belang stakeholders te kennen die elkaar weten te vinden om gezamenlijke doelen te bereiken. Dit netwerk is eveneens van groot belang voor het programma Zichtbaarheid. Door warme contacten krijgen we beroepsbeoefenaren, opleiders en studenten zo ver om een vrijwillige bijdrage te leveren aan de zichtbaarheid van het beroep en de opleiding.

Sectoroverleg Ambachten

Het Expertisepunt SV neemt deel aan het Sector Comité Ambachten: een nieuw, groot netwerk vanuit diverse organisaties, ambachtslieden, stakeholders die vanuit verschillende invalshoeken activiteiten ontplooiën om ambachtelijk werk meer zichtbaar te maken en daardoor bij te dragen aan de herwaardering van het ambacht, het maken van iets. Dit netwerk is mede mogelijk gemaakt door de directie Erfgoed & Kunsten van het ministerie van OCW. Namens het Expertisepunt SV zit Vivian Vijn in de kerngroep en twee werktafels (Mediacampagne en Onderwijs). Onze bijdrage is tijd, netwerk en expertise op het gebied van onderwijsaanbod en haar knelpunten. Het Sectoroverleg Ambachten heeft eigen budget voor 2023 en 2024.

Lid Raad van Advies Nationaal Centrum voor Erfgoedopleidingen (NCE)

Het Nationaal Centrum Erfgoedopleidingen is opgericht om de toekomst van het restauratievakonderwijs veilig te stellen en weet zich gesteund door vele personen en organisaties uit de restauratie-, bouw- en onderwijssector. Binnen het mbo worden deze opleidingen niet meer of heel gering aangeboden. Deze opleidingen zijn voor werkenden met ervaring die zich willen bekwamen in restauratieberoepen.

De Raad van Advies van de bestuurlijke unie Nationaal Centrum voor Erfgoedopleidingen en het Nationaal Restauratie Centrum komt één keer per jaar bijeen en bestaat uit afvaardigingen van diverse organisaties uit de erfgoedsector. Vanaf 1 januari 2023 werken NRC en NCE samen in een bestuurlijke unie, waardoor zij de Raad van Advies willen uitbreiden/versterken. Het Expertisepunt SV neemt vanaf 2023 zitting in de Raad van Advies omdat dit goed aansluit op de activiteiten van het Expertisepunt SV, een relevant netwerk en draagt bij aan de doelstellingen. De kruisbestuiving kan worden benut om gezamenlijke doelstellingen te realiseren. De Raad van Advies vergadert 1x per jaar.

Brein

Onderhouden van een netwerk is een belangrijke kernactiviteit. Ter ondersteuning hiervan maakt het Expertisepunt SV gebruik van het relatiemanagementsysteem van SBB (BREIN). Alle contactgegevens van de stakeholders op één plek. Het biedt een compleet overzicht niet alleen voor het Expertisepunt SV maar ook voor de collega's binnen SBB. Naast raadplegen is het doel om te onderzoeken hoe dit digitale systeem kan worden ingezet voor bijvoorbeeld mailings aan stakeholders of voor het vastleggen van informatie rondom signalen.

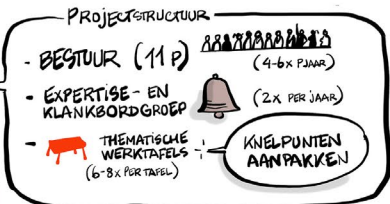

SECTOR OVERLEG AMBACHTEN

WERKSESSIE MET KLANKBORD & EXPERTISEGROEP

SEATS 2 MEET
UTRECHT
15 NOV

WELKOM!
VRAAG AAN IEDEREEN
OM EIGEN ERVARINGEN
IN TE BRENGEN MAAR
OVER EIGEN BELANG
NIET TE WAKEN

HOOFD HART & HANDEN ZIJN IN BALANS

DE KRACHT VAN AMBACHT

WORLD CAFÉ

STRAAL TPO
CONCRETE
OPDRACHTEN
VIELE AANMELDELIJNGEN
DEEL 1000

1. EXCELLENTE ZICHTBAARHEID IN DE AMBACHTEN SECTOR

WIE ZIJN DE ICONEN?

HET BEHOEF OP DE BASISCHOOL

WAARDERING

ONDSCHIEDEND

MEESTERSCHAP

WEDSTRIJDEN

AKKWISITIE BY DE BANKIER!

5. BEHOEF & DOORLOPTE WAKKENNIS IN DE AMBACHTEN SECTOR

AMBACHTEN MARKT OF SCHOOL

ZICHTBAARHEID IN BASIS ONDERWIJS OF BUITENSCHOLLE OPVANG

ZICHTBAARHEID ER IN BLAZEN

PLEKKEN

ERVAARDIGHEDEN OPDOEN

KUNNEN GLOOS HELPEN?

2. ONDREKERSCHAP VERSTERKEN IN DE AMBACHTEN SECTOR

REGELGEVING KAN UITVOEREN AMBACHT BELEMMEREN:

- MACHINES
- HUISVESTING
- GAMESWERKEN
- WEG NIET

db

DE VONK NAAR DE VOLGENDE GENERATIE LATEN SPRINGEN

6. LOBBYEN TBV DE AMBACHTEN SECTOR

SLAGKRACHT

IT'S A HOME I RUN

POSITIE VERSTELLEN!

ANDERE BEPAALDE VOORWEN

AMBASADEURS

ANVORDERINGEN

COMMUNICATIEVAARDIGHEDEN

KUNST KOOPT BEWONEN

3. AMBACHTEN SECTOR IN WAART BRENGEN

DEFINIE SER & MANUWALING:

- PERSOONLIJKE TOUCH
- LOKALITEIT
- TRADEERBAARHEID

CURATIE

NORMERING

cert

STUURLEIJE FASES IN HET LANDSCHAP

7. INT SAMENWERKING VAN DE AMBACHTEN SECTOR TE VERSTERKEN

TALENTEN VISSEN

HBO ↔ MBO

OVER DE GRENZEN KIJKEN

- BUITENLAND HEEFT BETERE OPLEIDINGEN & WAARDERING
- HOGER NIVEAU V SAMENWERKEN

MAGGIRO II

MEESTERS

TITELVOERING!

4. INSTROOM IN & BEHOUD VAN SPECIALISTISCHE OPLEIDINGEN TBV DE AMBACHTEN SECTOR

WERKPLAATS ZICHTBAAR

WERKPLAATS

BEZOEKEN

MAKER FESTIVAL

MEESTER-GEZEL

WOW!

8. NIEUWE AMBACHTEN? ZIJN WE INCLUSIEF? DIVERSITEIT OMARMEN

WAT ZIJN WE OVER HET HOOFD?

BEHOUD WERKPLAATS

STEREN EEN

ZINGEVING & DE VOLDIENING VAN MAKEN BELICHTEN!

© OLIVIER RIJCKEN.NL

Focus voor 2024

We gaan door met waar we mee begonnen zijn in 2023 en pakken er nog een paar zaken bij uit het werkprogramma van 2023-2025.

Basis verder op orde:

- Uitbreiden kennisbank en promotie daarvan
- Goede basis van netwerk in Brein
- Gebruik alerttool en inbedding in de bosatlas
- Verder aanvullen website SBB/Expertisepuntsv
- Gebruik postbus invoeren: Expertisepuntsv@s-bb.nl

Nieuwe of voortgezette activiteiten:

- Opstellen kansenagenda vervolg versterking restauratieonderwijs en agenderen hiervan op relevante overlegtafels
- Doorlopende leerlijnen: hoe word je ...?
- Onderzoek voor signaleren en agenderen knelpunten opleiden voor kleine branches in het mbo, hoe kan het in de toekomst mogelijk behouden blijven?
Agenderen voor discussie
- Uitrol corporate campagne SBB, laag drie: SBB verbindt oude ambachten met nieuwe kennis
- Onderzoeken mogelijkheid praktoraat
- Herzien behandelen meldingen (incl. Beslisboom meldingen)
- Deelname aan Sectoroverleg Ambachten in werktafel Onderwijs en lid kerngroep

Verdere uitrol programma Zichtbaarheid:

- Holobox verder vullen
- Holobox on tour organiseren
- Mailings decanen
- Advertenties in studiekeuzegidsen en vakbladen decanen
- Presentaties decaankringen
- Lesbrieven voor docenten/decanen ontwikkelen specialistisch vakmanschap (voor Kiesmbo.nl)
- Verdere invulling content zichtbaarheid kleine beroepen/opleidingen

Bijlage 1 - Historische context

Periode 2016-2020

Het Meld- en expertisepunt specialistisch vakmanschap (het M&E) heeft een rijke traditie in het ondersteunen van kleine en unieke beroepen en hun opleidingen op mbo-niveau. Ondersteuning focust op het behoud van deze beroepen die relevant zijn voor de Nederlandse economie en voorkomt dat opleidingen uit het mbo stelsel verdwijnen. Belanghebbenden kunnen bij het M&E terecht om aandacht te vragen voor deze opleidingen tot kleinschalige specialistische beroepen. Het M&E, voorheen SOS Vakmanschap, is sinds april 2016 ondergebracht bij SBB. OCW heeft hiervoor tot 31 december 2020 een jaarlijkse projectsubsidie beschikbaar gesteld van € 450.000.

Periode 2021-2022

Verschillende partijen hebben zich hard gemaakt om te zorgen dat de functie van het M&E doorgang kon vinden. Met name de actieve lobby van MKB-Nederland heeft effect gehad. De Tweede Kamer heeft op 27 oktober 2020 een motie aangenomen voor voortzetting van de activiteiten van het M&E tot en met 31 december 2022. Het subsidiebedrag bedraagt € 200.000 per jaar. Het lagere subsidiebedrag heeft gevolgen gehad voor de bezetting van het M&E, waardoor de slagkracht werd verminderd. Toch zijn er mooie resultaten behaald in 2021-2022 die het kleinschalige vakonderwijs en haar beroepsgroepen goed op de kaart zetten. Op 1 juli 2022 bevestigt OCW per mail: *"Voor M&E is vanaf 2023 jaarlijks structureel een bedrag van € 500.000 beschikbaar"*. De borging van de activiteiten van M&E binnen de instellingsbeschikking en -opdracht van SBB is daarmee een feit.